

विवक्षितः तस्य ज्येष्ठत्वादाधिपत्यम् ज्येष्ठो वाऽएष ग्रहाणामिति श्रुतेः । प्रतिप्र-
स्थानशब्देन निग्राह्यो विवक्षितः द्विदेवत्यैः सह पाठात् । अन्ये प्रसिद्धाः ॥१९॥

आग्रयणश्च मे वैश्वदेवश्च मे ध्रुवश्च मे वैश्वानरश्च मऽऐन्द्राग्रश्च मे मृदा-
वैश्वदेवश्च मे मरुत्वतीयाश्च मे निष्केवल्यश्च मे सावित्रश्च मे सारस्वतश्च
मे पानीवतश्च मे हारियोजनश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥२०॥

आग्नौ वैश्वदेवः प्रातःसवनगतः मरुवैश्वदेवस्तु तृतीयसवनगतः । ध्रुवाख्य-
स्यैव ग्रहस्य श्रवणदशायां वैश्वानरसूक्तपाठात्तदशापन्नो (15.) ध्रुवो वैश्वानरश-
ब्देनोच्यते । मरुत्वतीया इति बहुवचनं त्रिवात् मरुत्वतीयो मरुमरुत्वतीयः कु-
ण्ठमरुत्वतीयश्चेति । अभिषेचनीये सारस्वतीनामपां ग्रहणमेव सारस्वतो ग्रहः
सारस्वतं ग्रहं गृह्णातीति तत्राग्नानात् ॥२०॥

सुचश्च मे चमसाश्च मे वायव्यानि च मे द्रोणकलशश्च मे ग्रावाणश्च मे
ऽधिषवणो च मे पूतभृच्च मऽआधवनीयश्च मे वेदिश्च मे बर्हिश्च मेऽवभृ-
थश्च मे स्वगाकारश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥२१॥

सुचो जुह्वादयः । चमसानि ग्रहपात्राणि । वायव्यानि पात्रविशेषाः । अधिष-
वणो काष्ठफलके । पूतभृदाधवनीयौ सोमपात्रविशेषौ । स्वगाकारः शम्युवाकः
तेन यथास्वं देवतानां हविरङ्गीकारात् । प्रसिद्धमन्यत् । एते मम यज्ञेन निमि-
त्तेन कल्पन्ताम् ॥२१॥

अग्निश्च मे धर्मश्च मेऽर्कश्च मे सूर्यश्च मे प्राणश्च मेऽश्वमेधश्च मे पृथिवी च
मेऽदितिश्च मे दितिश्च मे द्यौश्च मेऽङ्गुलयः शक्ररयो दिशश्च मे यज्ञेन
कल्पन्ताम् ॥२२॥

कण्डिकाद्वयेन यज्ञक्रतुहोमः अथैतान्यज्ञक्रतून्जुहोत्यग्निश्च मऽइति [१.३.३.१.]
श्रुतेः । अग्निः चीयमानो वह्निरग्निष्टोमो वा । धर्मः प्रवर्ग्यः । इन्द्रायार्कवते पु-
रोडाशमिति विहितो यागोऽर्कः । सौर्यं चरुमिति विहितः सूर्यः । प्राणो गवा-